

Pulkinen Sanna

7.12.2016

115/16/L/A

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@ym.fi
titta.nieminen@ym.fi

YM14/400/2016

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi YM14/400/2016

Pyydettyinä lausuntona luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi, jolla korvataan eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annettu valtioneuvoston asetus (591/2006), Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Yleistä

Metsäteollisuus ry kannattaa asetuksen tavoitetta helpottaa jätteiden käyttöä maarakentamisessa kohteissa, joihin jättemateriaali soveltuu neutraalin maa- tai kiviaineksen korvaajana. Näkemyksemme mukaan asetuksen soveltamisalan laajentamisen ja uusien jättemateriaalien myötä voidaan laajentaa jätteiden hyötykäyttömahdollisuuksia maarakentamisessa ja edesauttaa asetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin soveltamisalan laajentamista edelleen jättemateriaalien osalta asetusluonnoksessa esitetystä sekä oikein asetettuja raja-arvoja.

Metsäteollisuus ry pitää hyvänä sitä, että haitallisten aineiden raja-arvot eivät olisi enää jättemateriaalikohtaisia, vaan rakennekohtaisia ja että raja-arvot annettaisiin liukoisina pitoisuuksina lukuun ottamatta eräitä orgaanisia haitallisia aineita (mm. PAH, PCB), jotka annettaisiin kokonaispitoisuuksina. Lisäksi soveltamisalan laajentaminen koskemaan vallejia, tuhkamursketeitä sekä teollisuus- ja varastorakennusten pohjarakenteita on erittäin tervetullut.

2 Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat jätteet ja rakenteet

Asetusluonnoksen mukaan puun- ja turpeenpolton lento- ja pohjatuhkaa, leijupetihiekkaa sekä kalkkijätteitä voitaisiin jatkossa käyttää väylä-, reitti- ja kenttärakenteissa, teollisuus- ja varastorakennusten pohjarakenteissa sekä stabilointiaineena edellä mainituissa maarakentamiskohteissa. Lisäksi puun- ja turpeenpolton lento- ja pohjatuhkaa voitaisiin käyttää tuhkamursketeissä. Soveltamisalan laajentaminen tukee luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja mahdollistaa osaltaan metsäteollisuuden sivuvirtojen entistä monipuolisemman hyödyntämisen maanrakentamisessa.

Pulkkinen Sanna

7.12.2016

115/16/LA

Edelleen asetuksen soveltamisalasta kuitenkin puuttuvat metsäteollisuuden lietteet, vaikka jo asetuksen valmisteluvaiheessa on todettu, että useat metsäteollisuudessa syntyvät lietteet kuten kuituliete ja keräyspaperin puhdistuksessa syntyvä siistausliete ovat jo vakiintuneita rakennusmateriaaleja kaatopaikkarakentamisessa. Tutkitusti ja todetusti erilaiset liete-tuhka-seosmateriaalit ovat sekä teknisten ominaisuuksien että ympäristökelpoisuuden kannalta erinomaisia maarakennusmateriaaleja. Asetuksen soveltamisala on laajennettava edelleen luonnoksessa esitetystä sisältämään myös liete-tuhkaseosmateriaalit.

3 Haitallisten aineiden raja-arvot ja muut laatuvaatimukset

Mara-asetusluonnoksen soveltamisalan piirissä olevista maarakennuskohteista metsäteollisuuden puun- ja turpeenpolton tuhkia on hyödynnetty monipuolisesti peitetyissä ja päällystetyissä tie- ja kenttärakenteissa, tuhkamursketeissa sekä vallirakenteissa. Maarakentamisessa hyödynnetyistä tuhkatonneista merkittävä osa on hyödynnetty kuitenkin nimenomaan päällystetyissä kenttärakenteissa.

Asetusluonnoksessa peitetulle ja päällystetyille kenttärakenteelle esitetyt liukoisten haitta-aineiden raja-arvot on asetettu varsin konservatiiviselle tasolle. Päällystetyn kenttärakenteen osalta erityisesti bariumin, molybdeenin, seleenin, fluoridin, sulfaatin ja kloridin raja-arvot tulisivat asetusluonnoksen mukaan kiristymään voimassa olevan asetuksen raja-arvoihin verrattuna, vaikkei nykyistenkään päällystettyjen kenttärakenteiden ole havaittu aiheuttaneen haitallisia ympäristövaikutuksia. Lisäksi on syytä muistaa asetusluonnoksen muistion toteamus, että voimassa olevan asetuksen haitta-aineiden raja-arvot ovat usein rajoittaneet tuhkien hyötykäyttöä maarakentamisessa ilmoitusmenettelyllä.

Myös tuhkamursketien bariumin ja sulfaatin raja-arvot ovat asetusluonnoksessa turhan konservatiivisella tasolla. Tuhkamursketien em. raja-arvot on asetettu tiukemmiksi kuin päällystetyn tierakenteen, vaikka tuhkamurskeseos on tien päällyste, eikä tuhkamursketien koerakenteista tehdyissä tutkimuksissa ole havaittu haitallisia ympäristövaikutuksia.

Näkemyksemme mukaan raja-arvojen kiristyminen ei ole linjassa asetukselle asetetun tavoitteen kanssa lisätä jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa. Erityisesti kenttärakenteiden osalta tavoite ei tule täyttymään. Vaikka asetusluonnos sallisi tuhkien käytön tierakenteissa merkittävästi aiempaa paremmin, kenttärakenteiden tiukat raja-arvot mitätöisivät asetusmuutoksesta saatavan hyödyn, kun otetaan huomioon myös hyödynnetyt tuhkatonnit. Metsäteollisuuden tausta-aineiston (tuhkien analyysitulokset) perusteella asetusluonnos sallisi ilmoitusmenettelyn

Pulkkinen Sanna

7.12.2016

115/16/L/A

käytön vain 3 %:lla tuhkista peitetyn kenttärakenteen osalta ja noin 10 %:lla tuhkista päällystetyn kenttärakenteen osalta. Raja-arvojen kiristyminen yhdistettynä kenttärakenteissa hyödynnettyjen tuhkatonnien määrään heikentäisi oleellisesti metsäteollisuuden tuhkien käyttömahdollisuuksia maarakentamisessa ja toisi lisäkustannuksia teollisuuden jätehuoltoon.

Asetusluonnoksen mukaan MARA-asetusta ei sovelleta luokitelluilla I- ja II-luokan pohjavesialueilla. Asetusluonnoksen mukaan jätettä sisältävän rakennekerroksen etäisyys pohjaveden enimmäiskorkeudesta tulee olla vähintään yksi metri. Kaikki maanpinnan alainen vesi ei kuitenkaan ole pohjavettä. Olisi kohtuutonta vaatia, että kaikissa potentiaalisissa asetuksen soveltamisalan maarakennuskohteissa tulisi ensin toteuttaa laajamittaiset pohjavesitutkimukset mahdollisen pohjavesiesiintymän kartoittamiseksi ja pohjaveden enimmäiskorkeuden määrittämiseksi. Näkemyksemme mukaan voimassa olevan asetuksen kirjaus, jonka mukaan jätettä sisältävä rakenne ei saa joutua kosketuksiin pohjaveden kanssa, on riittävä menettely pohjaveden suojelemiseksi asetuksen soveltamisalueella, eikä menettelyä tule nykyisestä kiristää.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja